

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз бехирад рӯзгор.

ҲАҶТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№44 (12477)
30 октябри
соли 2024

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

▶ БУНЁДКОРӢ

Ифтитоҳи иншооти соҳаи маориф дар ноҳияи Рӯдакӣ

26 октябр Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар назди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №10 дар деҳаи Мадади деҳоти Ҷоргултеппаи ноҳияи Рӯдакӣ 2 бинои нави иловагии таълимиро ифтитоҳ намуданд.

Биноҳои иловагии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №10 дар асоси дастуру супоришҳои Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аз ҷониби Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия ва соҳибкории маҳаллӣ сохта шуда, аз 2 ошёна иборат мебошад ва барои 650 нафар хонанда дар ду баст пешбинӣ шудааст.

Иншооти мазкур аз 13 хучра барои таълиму тарбия, 2 хучраи корӣ барои омӯзгорон ва толор барои машғулиятҳо иборат буда, тамоми синфхонаҳо бо аъниятҳои донишандӯзӣ мучаҳҳаз мебошанд.

Бо мавриди истифода қарор гирифтани бинои нави иловагии таълимӣ шумораи умумии кормандон дар муассиса мазкур ба 85 нафар расонида шуд.

Ҳангоми шиносӣ бо шароити таълиму тарбия дар бинои навтаъсиси таълимӣ Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бунёди чунин муассисаҳоро дар сатҳи деҳот намунаи хуби дастгирии сиёсати маорифпарваронаи Ҳукумати кишвар маънидод карданд.

Ҳама синфхонаҳои муассиса дар фасли сармо тариқи низомии гармидихии мустақил гарм нигоҳ

дошта мешавад.

Дар шафати бинои иловагии навтаъсиси таълимӣ майдончаи тобигонаи варзишӣ пас аз навсозӣ мавриди истифода қарор дода шуд. Майдончаи варзишии мазкур барои бозии футбол, волейбол ва дигар намудҳои варзиш пешбинӣ шуда, заминаи хубест барои тарғиби тарзи ҳаёти солим ва ҷалби хонандагон ба бозихони гуногуни варзишӣ.

Дар ҳамин ҷо Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон 2 бинои нави иловагии таълимӣ дар назди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами №73 дар деҳаи Охтоқи деҳоти Қиблай ва бинои иловагии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №83 дар деҳаи Мавчи шаҳраки М.Турсунзодаро ба таври фосилавӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Зимни муаррифии бинои нави иловагии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №73 ба Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ дода шуд, ки он 2-ошёна буда, сохтмонаш соли 2024 шуруъ гардида буд ва ҳоло бо сифати баланд ва шароити замонавӣ омода шудааст.

Бинои иловагӣ дорои 20 синфхонаи барҳавои таълимӣ ва 2 хучраи корӣ буда, барои 1000 хонанда дар ду баст бо саҳми сокинону соҳибкории ватандӯсти маҳаллӣ ва дастгириҳои Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар пайравӣ аз сиёсати созандаву бунёдкорои Пешвои миллат, мух-

тарам Эмомалӣ Раҳмон бунёд гардидааст.

Бинои иловагии навбунёд ба низомии гармидихии мустақил пайваस्त буда, ҳамаи синфхонаҳо дар мавсими сармо бо гармӣ таъмин карда мешавад.

Бинои 2-ошёнаи иловагии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №83 дар деҳаи Мавчи шаҳраки М.Турсунзода бошад, аз 8 синфхонаи барҳаво, хучраи омӯзгорон ва иншооти ёрирасон иборат буда, аз ҷониби соҳибкорои маҳаллӣ ва аҳолии деҳа бунёд шудааст.

Дар 3 иншооти навбунёди таълимӣ, ки дар заминаи таваҷҷуҳи доимии Роҳбари давлат барои дар шароити мусоид ба таҳсил фаро гирифтани хонандагон сохта шудаанд, барои 2050 хонанда заминаи хуби донишандӯзӣ фароҳам оварда шуд.

Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон шароити ва имкониятҳои фароҳамгардида дар биноҳои навбунёди таълимиро қаноатбахш арзёбӣ намуда, аз хонандагон омӯзиши илмҳои замонавӣ, рӯ овардан ба таъриху тамаддуни пурғановати миллати тоҷик ва аз омӯзгорон бо масъулияти баланд фаъолият намуданро тақозо карданд.

26 октябр дар идомаи сафари кории Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба ноҳияи Рӯдакӣ бинои зебои муассисаи

Давомаш дар саҳ. 2

▶ ИСТИРОҲАТ

Аз 1 то 7 ноябр хонандагон ба таътили тирамоҳӣ мебароянд

Аз 1 то 7 ноябр хонандагони тамоми муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таътили тирамоҳӣ мебароянд. Дар ин хусус аз Маркази матбуоти Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон хабар доданд.

Чоряки яқум 31 октябр дар тамоми муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ҷамъбасти гардида, хонандагон аз 1 то 7 ноябр ба таътили тирамоҳӣ мебароянд.

Ёдовар мешавем, ки ҳамасола таътили тирамоҳии хонандагон дар тамоми муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ 10 рӯз, яъне аз 1 то 10 ноябр идома мекард. Имсол ба вақту соати таътил тағйирот ворид гардида, он 7 рӯз муқаррар гардид.

Давоми 7 рӯзи таътил хонандагон метавонанд аз рӯйхати тавсиявии асарҳои бадеӣ, ки барои хониши беруназсинфии талабагон тартиб дода шудааст, истифода намоянд.

Дар ин муддат даври якуми олимпиадаи дохилимактабӣ оғоз мегардад, ки хонандагони фаъол дар он иштирок менамоянд.

Ёдовар мешавем, ки олимпиадаи ҷумҳуриявии мактаббачагон ҳамасола зимни таътили зимистона гузаронида мешавад. Он аз моҳи ноябр байни мактаббачагон гузаронида шуда, сипас дар сатҳи ноҳиявӣ ва ҷумҳуриявӣ доир мегардад.

Давоми сол сатҳи сифати дониши хонандагон дар охири ҳар чоряк ҷамъбасти гардида, дар шуроҳои омӯзгорӣ мавриди баррасӣ қарор дода мешавад. Дар муассисаҳои таълимӣ барои хонандагон таътил чунин муқаррар мешавад:

таътили тирамоҳӣ: 7 рӯз (аз 1 то 7 ноябр)
таътили зимистона: 7 рӯз (аз 1 то 7 январ)
таътили баҳорӣ: 5 рӯз (аз 25 то 29 март)
таътили тобигона, ки пас аз анҷоми соли таҳсил ва ҷамъбасти аттестатсия то 31 август идома меёбад.

Вазорат ҳамаи падару модаронро даъват менамояд, ки дар таътили зимистона назорати ҷиддӣ бурда, нагузоранд, ки фарзандонашон бештари вақти худро бо истифодаи телефони мобилӣ ва корҳои бехуда гузаронанд. Ҷамчунин, волидайн монеи овозагардӣ ва сарфи бехудаи вақти онҳо дар кӯчаю марказҳои интернетӣ бояд шаванд.

ТАВАҶҶУҲ

Агар хоҳед, ки аз навоариҳои соҳаҳои маориф ва илм огоҳ бошед, асноду ҳуҷҷатҳои соҳаро сари вақт дастрас намоед, аз дастовардҳои хонандагони тоҷик иттилоъ ёбед, маводу матолиби судмандро доир ба соҳа мутолиа намоед, ҷолибтарин нигоштаҳоро оид ба умдатарин масоили рӯз биомӯзед, пас ба саҳифаи расмӣи вазорат дар шабакаҳои иҷтимоии Facebook ва Telegram – «Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон» пайвасти шавед.

QR – коди саҳифаи расмӣи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шабакаҳои иҷтимоии Facebook ва Telegram

Ифтитоҳи иншооти соҳаи маориф дар ноҳияи Рӯдакӣ

Аввалин дар сах, 1

таҳсилоти томактабии рақами 9-и назди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 2 дар шаҳраки Сомониён мавриди истифода қарор дода шуд.

Қорҳои сохтмонӣ дар иншооти тозабунёд соли 2023 оғоз гардида, сокинони маҳаллӣ бо истифода аз масолеҳи сохтмони босифати ватанӣ дар муддати як сол онро бо сифати баланд бунёд намуданд.

Бинои муассисаи томактабии №9 бо тарҳи зебову замонавӣ бунёд шуда, аз 4 ҳуҷраи корӣ, толори бозии кӯдакона ва ошхона иборат буда, барои 160 кӯдак пешбинӣ гардидааст.

Ин иншооти таълими томактабӣ дорои майдончаи бозии кӯдакона ва суҳбаткадаҳо мебошад, ки ҷолибу назааррабо сохта шудаанд.

Бо мавриди истифода қарор гирифтани муассисаи мазкур 6 мураббия ва 6 корманди техникӣ, дар маҷмуъ, 12 нафар бо кори доимӣ фаро гирифта шуданд.

Пешвои миллат зимни суҳбат бо масъулин ва мураббӣ онҳоро ба ватандӯсту худшинос тарбия намудани насли наврас ва истифода аз имкониятҳои фароҳамгардида, дар ин муассисаи навбунёд хидоят намуданд.

Ҳамчунин, дар ин рӯз бо ҳузuri Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон муассисаи таҳсилоти томактабӣ дар деҳаи Охтоки дехоти Қиблай ба таври фосилавӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд.

Дар ин муассисаи томактабӣ низ

шароити мусоид барои ба таълиму тарбия фаро гирифтани кӯдакон мавҷуд аст.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои беҳтар кардани сатҳи таълим дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот давоми солҳои соҳибистиклолӣ шароити зарурӣ муҳайё менамояд.

Чун маориф дар сиёсати иҷтимоии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар авлавият қарор дорад, сол то сол маблағгузори ба ин соҳа бештар карда мешавад.

26 октябр Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар деҳаи Ҳаёти Нави дехоти Лоҳури ноҳияи Рӯдакӣ бинои иловагии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 20-ро бо истифода супориданд.

Қорҳои сохтмони бинои иловагӣ соли 2023 оғоз гардида, барои сохтмонӣ таҷҳизонидани он бештар аз 4 миллиону 200 ҳазор сомонӣ сарф шудааст.

Дар асоси лоиҳа бинои иловагӣ барои 650 нафар дар 2 баст пешбинӣ гардидааст.

Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон нахуст бо шароити таълими синфхонаҳо шинос шуда, омӯзгоронро ба баланд бардоштани сатҳи сифати таълим хидоят намуданд.

Бинои иловагии дуошёнаи Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №20 дорои 13 синфхона ва 2 ҳуҷраи корӣ мебошад.

Бо фаъол гардидани бинои иловагии мактаб, дар маҷмуъ, 28 омӯзгор фаъолияти пурсамар менамоянд.

Бино бо маблағгузори Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ бунёд гардидааст.

Бинои иловагии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 20 дар деҳаи Ҳаёти Нави дехоти Лоҳури ноҳияи Рӯдакӣ бо имконоти муосири таълими муҳайё шуда, донишу илмомӯзии хонандагонро боз ҳам таҳким мебахшад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон изҳор доштанд, ки дар даврони соҳибистиклолӣ дар кишвар шумораи мактабҳои шакли нав афзоиш ёфтанд ва ин имкон медиҳад, ки шароити таълиму тадрис беҳтар гардад.

Омӯзгорону хонандагон дар навбати худ ба Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон барои дастгирии ҳамаҷониба ва ғамхориҳои падарона изҳори сипосу қадри доданд.

Баъди ифтитоҳи бинои иловагии мактаб дар ҳамин ҷо Президенти кишвар, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба шакли фосилавӣ боз як муассисаи тозабунёд – «Мактаби санъати бачагона»-и ба номи Мухтор Ашрафӣ ноҳияи Рӯдакиро низ ифтитоҳ намуданд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ифтитоҳ ва фаъолияти самараноки муассисаҳои нави соҳаи маориф, аз ҷумла, дастовардҳои соҳавиро натиҷаи таваҷҷуҳи пайваста ба рушди ин соҳа ва беҳдошти сатҳи таълиму тарбияву ҷалби фарзандон ба таҳсил арзёбӣ намуданд.

Бинои таълими нави факултети забон ва адабиёти руси ДДОТ ба номи Садриддин Айни

29 октябр Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ ба Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни ташриф оварда, бинои нави таълими факултети забон ва адабиёти русро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Бинои тозабунёди таълими дар партави сиёсати маориф-парваронаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби маблағҳои махсуси донишгоҳ ба таври муосир сохта шуда, барои боз ҳам баланд бардоштани сифати таҳсилот мусоидат менамояд.

Иншооти таълими аз таҳхона ва 5 ошёна иборат буда, барои таҳсили зиёда аз 1 ҳазору 100 донишҷӯ дар ду баст пешбинӣ гардидааст.

Тибқи лоиҳа бино дорои 8 ҳуҷраи корӣ, 14 синфхонаи бархавои таълими, кабинетҳои лингафонӣ бо 32 ҷойи нишаст, маркази қабули имтиҳонҳо барои 120 нафар, толори фарҳангӣ бо 700 ҷой, осорхона ва дигар ҳуҷраҳои ёрирасон мебошад.

Толори фарҳангӣ бо имконоти васеи баргузорсозии ҷорабинҳои илмию оммавӣ ва фарҳангӣ – фароғатӣ, гӯшаи

табиати Тоҷикистон, осорхона бо фарогирии 3 давраи таърихӣ, аз ҷумла, таърихи қадимаи тоҷикон, даврони қабл аз соҳибистиклолӣ, замони Истиклоли давлатӣ ва таърихи фаъолияти донишгоҳи мазкур дар ошёнаи якум ҷойгир шудааст.

Синфхонаҳои таълими бархаво, ки дорои шароити хуби донишомӯзӣ мебошанд, дар ошёнаҳои болоии бино ҷойгир аст.

Ба Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ доданд, ки дар ин бинои хуштарху замонавӣ мутахассисони забон ва адабиёти рус дар мактабҳои миллӣ, забон ва адабиёти рус – забони англисӣ ва забони муосири рус – тарҷумон дар сатҳи баланди

касбӣ омода карда мешаванд, зеро ҳадафи аслии таъсиси ин бинои таълими амалишавии «Барномаи давлатии тақмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ барои давраи то соли 2030» ба шумор меравад.

Лозим ба таъкид аст, ки раванди таълим дар Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни дар шӯбаи таҳлили рӯзона ва фосилавӣ аз рӯи низомии таҳсили кредитӣ мувофиқи нақшаю барномаҳои давлатии таълими ба роҳ монда шудааст.

Дастовардҳои донишгоҳ дар самти ҳамкори байналмилалӣ назаррас буда, соли равон 89 ихтисоси донишгоҳ аз аккредитатсияи байналми-

лалӣ институтсионалӣ гузашта, соҳиби шаҳодатномаи махсус гардид.

Ин муассисаи таҳсилоти олии ҳоло бо беш аз 120 муассисаи хориҷи кишвар дар самти илму маориф, аз ҷумла, таъбули академии омӯзгорону донишҷӯён ҳамкориро дар сатҳи баланд ба роҳ мондааст.

Ҳоло донишгоҳ дорои 11 бинои таълими, 6 хобгоҳ барои омӯзгорону донишҷӯён, 14 факултет, 63 кафедра ва 89 ихтисос мебошад, ки 73-тои он ихтисоси омӯзгорӣ аст.

Дар донишгоҳ, дар умум, 18 ҳазор донишҷӯ аз рӯи ихтисосҳои муқарраршуда таҳсил менамоянд. Дар ин донишгоҳ, ҳамчунин, донишҷӯёни хориҷӣ аз 16 кишвари ҷаҳон таҳсили илм мекунанд, ки аз обурӯю нуфузи баланди он дар минтақа ва ҷаҳон гувоҳӣ медиҳад.

Тездоди донишҷӯёни тарикӣ квотаи Президентӣ таҳсилкунанда 1 ҳазору 600 нафарро ташкил менамоянд, ки аз онҳо 936 нафар духтарон мебошанд.

Бо мақсади баланд бардоштани сатҳи дониши касбии донишҷӯён дар риштаи биология ва география аз тарафи раёсати донишгоҳ соли 2023 дар боғи «Агробиологаторӣ» бинои дуошёнаи таҷрибаомӯзӣ сохта, ба истифода дода шуд.

Барои иҷрои саривақтии дастури супоришҳои Сарвари давлат вобаста ба пайвасти илм бо истеҳсолот дар Парки технологияи назди донишгоҳ истеҳсоли мизу курсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва олии касбӣ, ошхона, роҳаткурсҳо барои тоҷикон, раҳати китоб, раҳати хоб ва нафаси шиору овозаҳо ба роҳ монда шудааст.

Ташрифи Пешвои миллат ба донишгоҳи мазкур ва мавриди истифода қарор гирифтани боз як бинои муосири таълими барои ҳайати омӯзгорону донишҷӯёни ин боргоҳи илму маорифат рӯйдоди муҳиму фароҳамшавӣ ва таърихӣ мебошад.

Президенти кишвар, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аснои шиносӣ бо имконоти фароҳамшуда дар бинои нави таълими Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни баланд бардоштани сифати таълиму тарбия ва дар сатҳи баланди касбӣ тайёр намудани мутахассисони риштаи омӯзгориву забондониро рисолати касбӣ ва масъулияти авваландарчаи омӯзгорон арзёбӣ намуда, таъкид карданд, ки ояндаи дурахшони ҳар давлату миллат ба рушди бемайлони низомии маорифи он ва дар ин замина тарбияи кадрҳои хуб алоқамандии зич дорад.

АХБОР

29 октябр дар шаҳри Душанбе Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ бинои нави Маркази минтақавии бехатарӣ, амният ва кафолати химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядрои

дар оянда хидмат намуда, барои ташаккули ҷомеаи илмӣ, ки ба ҳалли масъалаҳои амнияти ҷисмонӣ ва пешгирии пахншавии маводҳои химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядрои равона шудааст, саҳм мегузорад.

Дар ин ҷода, ифтитоҳи маркази мазкур афзалиятҳои стратегӣ ва дарозмуддати Ҷумҳурии Тоҷикистон

лими, маркази тамрини мошинҳои барқӣ, озмоишгоҳи ташҳиси техникӣ, омӯзиши қисмҳои иловагии мошинҳои барқӣ, марказҳои таҳқиқот ва коркард ва коргоҳи маъмурият, толори таълимӣ бо 150 ҷой ва ошхона бо 60 ҷойи нишаст омода мешавад.

Бинои дорои ҳуҷраҳои омӯзиши замонавӣ ва интеллектуалии бо таҷҳизоти пешрафтаи таълимӣ мучаҳҳаз хоҳад шуд.

Лоихаи бинои Маркази экспедитсия ва санҷиши сарватҳои маъданӣ аз 2 ошёна иборат буда, масоҳати умумии он 2500 метри мураббаъ хоҳад буд. Дар ин ҷо маркази иттилоотӣ, маҷлисоғ бо 30 ҷой, ҳуҷраҳои корӣ ва озмоишгоҳи таҳлили химиявӣ, таҳлили ҳосиятҳои маводҳо, ҳуҷраи реагентҳо, нигоҳдори бокимондаҳои моддаҳои хавфнок ва захролудкунанда ҷойгир мешавад.

Мақсад аз таъсиси Маркази санҷиши ва озмоиши канданиҳои ғои-

Маркази минтақавии бехатарӣ, амният ва кафолати химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядрои

Академияи миллии илмҳои Тоҷикистонро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Марказ бо дастгирии бевоситаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба маблағи 47 миллион сомонӣ аз бучаи давлатӣ ва маблағҳои шарикони хориҷӣ рушд омода шудааст. Корҳои сохтмонӣ аз соли 2021 оғоз гардида, соли 2024 ба анҷом расид.

Иншооти навбунёд 4-ошёна буда, дар масоҳати 35 саяк бо тарҳи меъмории замонавӣ бунёд ҷамъааст.

Зимни муаррифи ба Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоӣ дода шуд, ки марказ дорои 16 озмоишгоҳи инноватсионии илмӣ-таҳқиқотии самтҳои химия, биология ва нодиртарин озмоишгоҳҳои илмӣ соҳаи иммунологӣ, вирусологӣ, бехатарӣ ва амнияти биологӣ ва криминалистикаи ядрои буда, барои омӯзиш ва ташҳиси маводҳои химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядрои хизмат менамояд.

Озмоишгоҳҳо бо таҷҳизот ва технологияи наву замонавӣ мучаҳҳаз буда, барои гузаронидани таҳқиқот, ташҳис ва таҳлил дар асоси стандартҳои байналмилалӣ омода шудааст.

Ифтитоҳи озмоишгоҳҳои мазкур бо мақсади амалисозии Барномаи «Бистосолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» сурат гирифта, барои иҷрои саривақтии таҳқиқотҳои бунёдӣ дар илми ватанӣ замина мегузорад.

Бо ифтитоҳи озмоишгоҳҳо қадами муҳиме баҳри таҳкими амният ва иқтидори илмӣ на танҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, балки дар тамоми минтақаи Осиёи Марказӣ гузошта мешавад.

Бо мақсади густариши ҳамкориҳои байналмилалӣ ва дар сатҳи стандартҳои ҷаҳонӣ иҷро намудани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ марказ ҷедашудаи ҳамкорӣ бо Институти физикаи ядрои Ўзбекистон ва Қазоқистон ба имзо расонидааст.

Иншооти замонавӣ, ҳамчунин, хизматрасониҳои озмоишгоҳҳои худро барои кишварҳои минтақаи пешбинӣ намуда, дастрасии таҳлилҳои босифат ва таҳқиқотро барои ҳалли масъалаҳои марбут ба амният таъмин менамояд. Маркази муосир ба ҳайси платформа барои табодули таҷриба, гузаронидани конференсиҳо ва семинарҳои илмӣ

ро дар таҳкими амният ва рушди илм дар минтақа инъикос намуда, инчунин, садокати кишварамонро ба уҳдадорихон байналмилалӣ дар соҳаи паҳншавии нақардани аслиҳа тасдиқ мекунад.

Барои дастгирии олимони ҷавон 12 ҷойи хоб муқаррар шудааст, ки шароити мусоиди гузаронидани таҳқиқот ва табодули дониш байни олимони аз кишварҳои гуногунро фароҳам меорад.

Марказ дорои 4 синфхонаи маҳсус мебошад, ки дар он намоёндогони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва ниҳодҳои низомӣ омӯзиш гирифта, дар соҳаи муқовимат ба таҳдидҳо, ки ба сиёҳи қатли ом ва терроризми химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядрои алоқамандӣ дорад, дониш ва малакаи худро баланд мебардоранд.

Барномаҳои таълимӣ барои ба тақмили ихтисос фаро гирифтани мутахассисон аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҷумҳуриҳои Осиёи Марказӣ пешбинӣ гардидааст. Аз ин рӯ, ин марказ яке аз бузургтарин муассисаҳои минтақавӣ барои омодаسازی кадрҳо басо муҳим доништа мешавад.

Баъди шиносӣ бо шароити иншоот Президенти кишвар, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба корҳои сохтмонӣ ва насби таҷҳизоти озмоишгоҳҳои марказ баҳои баланд дода, барои истифодаи самаранок баҳри рушди таҳкими илми тоҷик ва муаррифи намудани дастовардҳои олимони тоҷик дар арсаи байналмилалӣ тавсияҳои судманд доданд.

Пас аз маросими тантанавии ифтитоҳи озмоишгоҳҳо Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо 5 лоихаи нави сохтмони биноҳои марказҳои илмӣ таҳқиқотӣ шинос шуданд.

Иттилоӣ дода шуд, ки 3 лоиха дар асоси ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Мардумии Чин рӯйи қор омадааст.

Лоихаҳои мазкур на танҳо бо мақсади анҷом додани корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ муштарақ, балки дар мустаҳкам намудани дӯстии мардумони ду кишвари дӯст дар доираи ибтикороти «Як қамарбанд - як роҳ» мусоидат менамоянд.

Лоихаи бинои Институти илмӣ-таҳқиқотӣ автомобилҳои нави барқӣ аз 3 ошёна иборат буда, масоҳати умумии бино 2000 метри мураббаъро ташкил медиҳад.

Дар иншоот синфхонаҳои таъ-

даноки маъдан таҳлил ва таҳқиқи қонҳои канданиҳои ғоиданоки зериминӣ ва омӯзиши таҳлили таркиби химиявӣ ва физикаи хок мебошад.

Лоихаи бинои Маркази илмӣ технологияҳои иттилоотӣ аз 3 ошёна иборат буда, масоҳати умумии он 2000 метри мураббаъ хоҳад буд. Дар ин ҷо марказҳои иттилоотӣ, идорақунӣ, толори намоишӣ, озмоишгоҳҳои барномасозӣ, шабакавӣ, кабинетҳои мултимедиявӣ ва маркази идорақунӣ ва толори лексионӣ ҷойгир карда мешавад.

Зимни муаррифии лоихаи Маркази байналмилалӣ омӯзиши муқовимат ба терроризм бо истифода аз сиёҳи қатли ом ва маводҳои химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядрои Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иттилоӣ дода шуд, ки он бо мақсади пешгирии зухуроти номатлуби ҷаҳони имрӯза, аз ҷумла, терроризму экстремизм, бо истифода аз сиёҳи қатли ом, маводҳои химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядрои ва истифодабарии дигар усулҳои ҳозиразамон ба нақша гирифта шудааст.

Бинои Маркази байналмилалӣ аз 10 ошёна иборат буда, бунёди он дар масоҳати 40 саяк замин пешбинӣ гардидааст.

Лоихаи 5 бинои филиали Агентии амнияти химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядрои Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дар вилояти Хатлон буда, сохтмони он дар шаҳри Бохтар ба нақша гирифта шудааст.

Бинои мазкур аз маҷмуи биноҳои 2 ва 3-ошёна иборат буда, дар масоҳати 12 саяк замин бунёд мешавад.

Дар бинои мазкур сохтмони озмоишгоҳ, ҳуҷраҳои корӣ барои кормандони соҳаи таъмини бехатарии ядрои ва радиатсионӣ, толори маҷлиси ва синфхонаҳои муосири мучаҳҳаз пешбинӣ шудааст.

Иттилоӣ дода шуд, ки сохтмони бино ва мучаҳҳазгардонии он аз ҳисоби маблағҳои бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии байналмилалӣи неруи атомӣ амалӣ мешавад.

Баъди шиносӣ бо лоихаҳои иншооти бунёдшаванда Президенти кишвар, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба масъулин барои назорати иҷрои босифати корҳо ва ҷалби мутахассисони маҳаллӣ дастури супоришҳои мушаххас доданд.

Вазир маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода 22-юми октябри соли 2024 бо имконият ва шароити озмоишгоҳҳои таълимӣ ва илмӣ истехсолӣ Донишгоҳи техникаи Тоҷикистон бо номи академик М. С. Осимӣ шинос гардид.

Вазир маориф ва илм аз озмоишгоҳҳои «Ташҳиси обҳои партоб ва нӯшоқӣ», «Гидравлика», «Ҳавоқашӣ ва конденсиронии ҳаво», «Физикаи сохтмонӣ», «Газтаъминкунӣ», «Технологияи равандҳои сохтмонӣ», «Санҷиши сифати маҳсулоти сохтмонӣ» ва ғайраҳо дидан намуда, аз раванди

Боздиди вазир аз озмоишгоҳҳои таълимӣ ва илмӣ истехсолӣ

корҳои амалӣ дар онҳо шинос гардид.

Вазир маориф ва илм таъкид дошт, ки ҷалби донишҷӯён ба озмоишгоҳҳои таълимӣ ва илмӣ-истехсолӣ барои амалӣ намудани донишҳои назариявӣ ва мутахассиси соҳибқасб шудани онҳо кумак мерасонад. Аз ин рӯ, зарур аст, ки донишҷӯён бо истифода аз шароити мавҷуда донишҳои назариявӣ худро дар амал татбиқ намоянд.

Татбиқи технологияҳои рақамӣ барои рушди таҳсилот

22-юми октябри соли ҷорӣ дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон бо ибтиқори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо ЮНЕСКО ва дигар шарикони рушд вобаста ба татбиқи технологияҳои рақамӣ барои рушди таҳсилот (EDTECH) дар Тоҷикистон семинари баргузор гардид.

Дар он муовини якум ва муовинони вазир маориф ва илм, сардорони раёсату шӯъбаҳои дастгоҳи марказии вазорат, роҳбарони муассисаҳои тобегӣ, намоёндогони шарикони рушд ва дигар кормандони соҳаи маориф иштирок намуданд.

Зимни сухани ифтитоҳӣ муовини якум вазир маориф ва илм Ҷамшед Ҷуразода қайд намуд, ки Вазорати маориф ва илм дар ҳамкорӣ бо шарикони байналмилалӣ рушд ташаббусҳои гуногунро дар соҳаи маориф амалӣ карда истодааст. Ташаббуси наватӣ, дар така ба дастовардҳои кунунии Тоҷикистон дар раванди рақамикунӣ, мушқилиҳои дар ин самт ҷойдоштаро дар ҳамкорихои бисёрҷониба ҳал карда, таҷрибаҳои бобарори миллиро ба дигар кишварҳо муаррифи мекунад.

Қайд гардид, ки ҳадафҳои баргузори семинари муаррифии лоихаи ибтидоии нақшаи кории татбиқи технологияҳои рақамӣ барои рушди таҳсилот, ҷалби қисминосони сохтори давлатӣ, хусусӣ, ҷомеаи шаҳрвандӣ ва шарикони байналмилалӣ рушд барои тақмили лоихаи ибтидоӣ, таҳияи лоихаи нақшаи кории сатҳи олии барои татбиқ ва ҳамкорихо ва рақамикунӣ соҳаи маориф мебошад.

ХАФТАИ ВАЗОРАТ

23-юми октябри соли қорӣ таҳти раёсати вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода чаласаи назоратии назди вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид. Дар он муовини якум, муовинони вазири маориф ва илм, сардорони раёсату шӯбаҳои дастгоҳи марказӣ, роҳбарони муассисаҳои тобӯе, ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, сардорону мудирони раёсату шӯбаҳои маориф ва дигар кормандони соҳаи маориф тариқи ҳузурӣ ва маҷозӣ иштирок намуданд.

Нахуст вазири маориф ва илм ҳозиринро ба рӯзнамаи чаласаи шинос намуда, иброс дошт, ки татбиқи стратегияву концепсия ва барномаҳои давлатӣ ва иҷрои саривақтии дастури супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Ҳукумати мамлакат барои баланд бардоштани сифати таълим дар муас-

Ҳалли масоили муҳим

сисаҳо ва ба стандартҳои ҷаҳонӣ мутобиқ намудани соҳаи маорифи кишвар замина мегузорад.

Аз рӯи масъалаи якум ҳисоботи сардори раёсати илм ва инноватсияи вазорат Сирочиддин Ниёзӣ вобаста ба вазъи иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Паркҳои технологӣ» дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва илмҳои ҷумҳурӣ шунида шуд.

Зимни баррасии масъалаи мазкур раиси чаласа вобаста ба масъалаҳои заминаҳои метёрию ҳуқуқии таъсис додани паркҳои технологӣ дар ҳар як муассиса, ҷавобгӯ будани фаъолияти паркҳои технологӣ ба рушди воқеӣ, риояи талаботи Қонуни ҚТ «Дар бораи Парки технологӣ», раванди гирифтани иҷозатнома барои фаъолияти парки технологӣ, мувофиқати таҳассуси директор ва дигар кормандони парки технологӣ ба самти фаъолияти он, сарчашмаи фаъолияти молиявии парки технологӣ, рафти татбиқи илм дар истехсолот ва сахми парки технологӣ дар ин самт, коркардҳои илмӣ-инноватсионӣ дар заминаи парки технологӣ, лоиҳаҳои илмӣ-инноватсионии татбиқшаванда дар парки технологӣ, ҷалби донишҷӯён, магистрантон, аспирантон, профессороно омӯзгорон ва муҳаққиқон барои ҳамгироии илм бо истехсолот ва фароҳам овардани шароит барои рушди инфрасохтори парк ва татбиқи лоиҳаҳои инноватсионии давлатӣ ва ғайридавлатӣ андешаҳои худро иброс намуд.

Сипас сардори раёсати иқтисод, банақшагири дар соҳаи маориф ва илми вазорат Иброҳим Сафарзода оид ба вазъи иҷрои маблағҳои бучетӣ ва махсуси муассисаҳои зертобеи вазорат дар 9 моҳи соли 2024 ба иштирокчиёни чаласа маълумот дод.

Дар рафти чаласа тавачҷуҳи ҳозирин ба масъалаҳои бехтар намудани сифати таълиму тарбия, иштироки бештари муассисалини муассисаҳои мазкур дар озмуну олимпиадаҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ, омодагӣ ба мавсими тирамоҳу зимистон нигаронида шуд.

Дар охир, раиси чаласа ба масъулин дар доираи дастури супоришҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба масъулин доир ба иҷрои ҳатмию саривақтии стратегия, барнома, концепсия, қарорҳои ҳайати мушовара ва фармоишҳои вазири маориф ва илм дастури супоришҳои мушаххас дод.

ТАЙЁРИ

АЗ ОМОДАГӢ БА ОЗМУНҲО ТО ҲОЗИРШАВИИ МУТАХАССИСОНИ ҶАВОН

Бо иштироки муовини вазири маориф ва илм Равшан Каримзода 25-уми октябри соли равон дар Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон чаласаи онлайнӣ Ситоди таъмини муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ бо омӯзгорон баргузор гардид.

Дар қорӣ чаласа сардорони раёсату шӯбаҳои дахлдори вазорат, сардорони раёсату мудирони шӯбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои кишвар ва дигар кормандони соҳаи маориф ба тариқи ҳузурӣ ва маҷозӣ иштирок намуданд.

Дар чаласа масъалаҳои омодагӣ барои дар

Дар шаҳри Душанбе таҳти унвони «Конститутсия ва рушди давлатдорӣи Тоҷикистони соҳибистиклол» конференсия доир гардид.

Муаррифии лоиҳаи муштаракӣ «Дастгирии амалиномаи Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон»

24-уми октябри соли қорӣ дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон бо ибтиқори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо шарикони рушд чаласаи муаррифии лоиҳаи муштаракӣ «Дастгирии

намои «Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» аз тамоми имкониятҳои мавҷуда истифода намуда, дар ҳамкорӣ бо шарикони рушд дар марҳалаи аввали «Лоиҳаи муштарак оид ба амалиномаи Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон» корҳои зиёде ба анҷом расидааст, ки омилҳои таъсиррасон ба рушди соҳаи маорифи миллии мебошанд.

Дар идома намоияндагони шарикони рушд ва лоиҳаи болозикр доир ба натиҷаҳо ва дастовардҳои марҳалаи аввали лоиҳаи мазкур суханронӣ карданд.

Қайд гардид, ки лоиҳаи муштаракӣ «Дастгирии амалиномаи Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон» (марҳалаи 2) дар ҳамкорӣ бо Бонки исломии рушд, Шарикони глобалӣ дар соҳаи маориф ва Хазинаи ОПЕК оид ба рушди

амалиномаи Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон» (марҳалаи 2) баргузор гардид. Дар он вазири маориф ва илм Раҳим Саидзода, муовинони вазири маориф ва илм, сардорони раёсату шӯбаҳои дастгоҳи марказии вазорат, роҳбарони муассисаҳои тобӯе, намоияндагони шарикони рушд ва дигар кормандони соҳаи маориф иштирок намуданд.

Зимни сухани ифтитоҳӣ Раҳим Саидзода қайд намуд, ки Вазорати маориф ва илм барои рушду тавсеаи маорифи миллии ва амали-

байналмилалӣ амалӣ мешавад ва амалигардонии он ҷиҳати баланд бардоштани дастрасӣ ба таҳсилоти асосӣ, фароҳам овардани шароити мусоид барои хонандагон ва муаллимон, дастгирии институтсионизатсия ва татбиқи ислоҳоти барномаи таълимии таҳсилоти фарогир дар асоси салоҳият ва дарназардошти омилҳои гендерӣ, таъсис додани системаи таълимии доимии касбии омӯзгорон ва рушди ҳамаи самтҳои соҳаи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат мекунад.

Созишномаи «КОМПАКТ» дар амал

23-юми октябри соли қорӣ дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон бо ибтиқори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо шарикони рушд чаласаи баррасии Созишномаи «КОМПАКТ» баргузор гардид.

Дар он муовинони вазири маориф ва илм, сардорони раёсату шӯбаҳои дастгоҳи марказии вазорат, роҳбарони муассисаҳои тобӯе, намоияндагони шарикони рушд ва дигар кормандони соҳаи маориф иштирок намуданд.

Зимни сухани ифтитоҳӣ муовини якуми вазири маориф ва илм Ҷамшед Ҷӯразода қайд намуд, ки Вазорати маориф ва илм дар ҳамкорӣ бо шарикони байналмилалӣ рушд ташаббусҳои гуногунро дар соҳаи маориф амалӣ намуда, баррасии имрӯзаи

Созишномаи «КОМПАКТ» доир ба натиҷа ва рушду тавсеаи ҳамкорӣ бо шарикони глобалӣ дар доираи созишномаи мазкур мебошад.

Қайд гардид, ки дар қорӣ Созишномаи «КОМПАКТ» дар самтҳои гуногунӣ соҳа, аз ҷумла, баланд

бардоштани сифати таҳсилот, фарогирӣи кӯдакон ба муассисаҳои томактабӣ, рақамикунони соҳаи маориф, мучаҳҳазкунии озмоишгоҳҳо ва кабинетҳои фаннӣ бо таҷҳизотҳо ва дигар самтҳои соҳаи маориф корҳои зиёде ба анҷом расидааст.

Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

МУЛОҚОТ

Сифати таълиму тарбия бояд баланд бардошта шавад

Воҳӯрӣ бо волидони хонандагони муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №20-и ноҳияи Рӯдакӣ

29-уми октябри соли қорӣ дар доираи дастури супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон вобаста ба баланд бардоштани сифати таҳсилот дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №20-и Ҷамоати деҳоти Лоҳури ноҳияи Рӯдакӣ ҷаласаи қорӣ Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид.

волидони муҳтарамро зарур аст, ки дар баробари мактаб дар таълими фарзандонанон бетаарафиро ихтиёр накунад, балки ба онҳо забон омӯзонед, бо технологияи муосир ошно созед ва дар умум, барои саводнок шуданашон тамоми имкониятҳоро истифода намоед.

Бо тавачҷуҳ ва дастгирии бевоситаи Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба хотири баланд бардоштани сатҳи дониши

хурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» баъд аз тағйири иловаҳо шахравандонро барои гирифтани таълими умумии асосӣ дар муассисаҳои таълими таҳсилоти миёнаи умумӣ уҳдадор намуд. Волидонро зарур аст, ки фарзандони худро барои гирифтани натавонӣ зинаи сеюми таҳсилот, балки дохил шудан ба муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар ва давлатҳои хориҷӣ ҷалб созанд.

Вазири маориф ва илм дар фарҷоми суҳанронии худ қайд намуд, ки волидонро мебояд, дар заминаи шароити мавҷуда ва дастгириҳои ҳамешагӣ, ки бинои навсохти муассисаи мазкур намунае аз он аст, фарзандони худро дар руҳияи худогоҳиву худшиносӣ, ҳисси баланди ватандӯстӣ, эҳтиром гузоштан ба арзишҳои миллию фарҳангӣ ва огоҳ будан аз таърихи пурифтиҳорамон ба воя расонанд. Ҳақди ақал моҳе як маротиба ба мактаб омода, аз раванди дарсу шароити дарсии фарзандони худ огоҳ шаванд. Онҳоро назорат намоянд, ки даст ба сигоркашию рафтан ба нуқтаҳои дилхушӣ ва ҷанҷолу дигар қорҳои бад назананд.

Ҳамчунин, дар идомаи воҳӯрӣ мушовири баҳши Ёрдамчи Президентии Ҷум-

Дар он Раҳим Саидзода – вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Масрур Абдуллозода – мушовири баҳши Ёрдамчи Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, Абдуғаффор Ҳикматуллозода – раиси ноҳияи Рӯдакӣ, омӯзгорон ва волидони хонандагони муассисаи таълими иштирок намуданд.

Вазири маориф ва илм зимни суҳанронии худ дар ҷаласа бо хитоб ба ҳозирин иброз дошт, ки дар баробари тавачҷуҳи ғамхороҳои рӯзафзуни Давлату Ҳукумат, бетаарафии волидон нисбат ба таълиму тарбияи фарзандон ташвишовар аст. Ақсари онҳо бо раванди таълими фарзандашон дар мактаб ошно нестанд. Маҳз ҳамин бетаваҷҷуҳӣ ва қамаҳамиятии баъзе волидон боиси он шудааст, ки имрӯзҳо фарзандони онҳо бевасола ноогоҳ ба воя расанд. Ба назар мерасад, ки наврасон низ аз бетаваҷҷуҳии волидон истифода карда, аз субҳ то шом бо баҳонаи дарс ба қорҳои дигар машғул мешаванд.

Ин раванди номатлуб бояд боиси нигаронии ҳар як падару модар гардад. Онҳо бояд дарк созанд, ки ояндаи неки фарзандон аз натиҷаи тавачҷуҳ ва тарбияи хуби онҳо вобастагӣ дорад. Дар сурати ғайр, бетаваҷҷуҳӣ ва қамаҳамиятӣ нисбат ба таълиму тарбияи фарзандон сабаби ба гурӯҳҳои ифротию террористӣ гаравидан, даст ба ҷиноятҷорӣ ва қороншиканӣ задани онҳо мегардад. Бузургонамон беҳуда нагуфтаанд: «Фарзанди хуб – боғи падар, фарзанди бад – доғи падар». Аз ин нуқтаи назар, ҳар яки шумо,

хонандагони муассисаҳои таълими ва дар ин рафид, пайваста мутолиа намудани китобҳои таълимию бадеӣ озмунҳои ҷумҳуриявии «Фурӯғи субҳи донои китоб аст», «Илм – фурӯғи маърифат» ва «Тоҷикистон – Ватани азизи

ман» роҳандозӣ карда шудааст. Волидон бояд фарзандонашонро барои иштирок дар ин озмунҳо ҳавасманд созанд. Фаромӯш набояд сохт, ки агар фарзандон панҷ-шаш соат дар муассисаи таълими бошанд, пас боқимондаи вақт дар назди волидон ва дар тарбияи онҳо қорор доранд.

Падарону модаронро лозим аст, ки ҳамкориҳои худро дар заминаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълиму тарбияи кӯдак» бо муассисаҳои таълими мустақам намоянд. Қонуни мазкур баъд аз тағйири иловаҳо волидонро вазираддор месозад, ки дар баробари муассисаи таълими дар тарбияи фарзандон саҳм гузоранд. Ҳамчунин, волидонро мебояд, барои соҳибқасбу забондон шудани фарзандон ва ба зинаи сеюми таҳсилот ҷалб қардани онҳо тамоми талоши худро равона созанд. Қонуни Ҷум-

хурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа иброз намуд, ки кумаку дастгириҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба соҳаи маориф ва расидан ба ҳадафҳои имрӯзаи Ҳукумати кишвар дар робита ба баланд бардоштани сатҳи дониш ва ҷаҳонбинии насли наврас саривақтӣ ва ҳадафмандона мебошад.

Дар охир раиси ноҳияи Рӯдакӣ аз вазъи муассисаҳои таълими дар ҳудуди ноҳия, бунёду азнавсозии муассисаҳои таълими, таъмини муассисаҳои таълими бо омӯзгорон, тарғибу ташвиқи озмунҳои ҷумҳуриявӣ миёни падару модарон ва роҳандозӣ намудани қорҳои тарбиявӣ дар миёни ҷомеа ва муассисаҳои таълими ибрози назар намуд.

Маркази матбуоти Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҲАМОИШ

25 октябр баҳшида ба 30-солагии Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Соли маърифати ҳуқуқӣ ва 10-солагии таъсиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон дар мавзӯи «Нақши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таъмини соҳибистиклолии илми Тоҷикистон» конференцияи ҷумҳуриявӣ доир гардид.

кунад. Фаъолияти босамари ин ниҳод имкон дод, ки давоми як даҳсола дар тарбияи кадрҳои миллӣ ба дастовардҳои назаррас даст ёбем».

Давоми 10 сол ба 67 унвонҷӯи хориҷӣ, аз ҷумла, шахравандони Ўзбекистон, Қазокистон, Россия, Афғонистон, Туркия, Арабистони Саудӣ ва Ҷумҳурии Мардумии Чин, ки дар самти илмҳои ҷамъиятӣ, гуманитарӣ, тиббӣ, фарматсевтӣ, биологӣ, байторӣ, аграрӣ, илмҳои табиӣ, математикӣ ва

Комиссияи олии аттестатсионӣ ва соҳибистиклолии илмӣ

Муовини Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон Дилрабо Мансурӣ таъсиси Комиссияи аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро рӯйдоди фараҳбахшу таърихӣ номид. Вай, аз ҷумла, гуфт, ки «то замони таъсиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон донишмандони тоҷик рисолаҳои илмию худро бо забони ғайридавлатӣ таҳия карда, дар шуроҳои диссертатсионӣ назди комиссияҳои олии аттестатсионии Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ҷомеа мекарданд. Имрӯзҳо пажухишгарон имкон пайдо карданд, ки рисолаҳои илмиашонро бо забони тоҷикӣ таҳия ва ҷомеа кунанд».

Ин иқдомро муовини Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон саривақтӣ дониста, иброз дошт, ки «он метавонад дар масири давлатсозӣ ва дар ҷодаи илм ба истиклоли комил расидани мамлакат нақши муҳим иҷро

техникӣ рисолаҳои илмӣ ҷомеа кардаанд, дараҷаи илмӣ дода шуд.

Иброз гардид, ки дарвоқеъ, давоми даҳсолаи охир дар ҳуҷҷатҳои байналмилалӣ бештар мафҳумҳои «саноати сабз», «шугли сабз», «сармояи сабз», «энергияи сабз» ва дигар мафҳумҳо бо ибораи «сабз» истифода мешаванд. Ҳамо баъзе сарчашмаҳо дар ҳусуси инноватсия ва «технологияи сабз» ҳарф мезананд, ки зерини мафҳум технологияи нав бо таъсири минималӣ ба муҳити зист фаҳмида мешавад. Аз ҷумла, энергияи алтернативии барқароршаванда, ба монанди обӣ, офтобӣ, бодӣ, нақлиётӣ бо қувваи барқ ҳаракаткунанда ва сӯзишворихоии биологӣ низ ба ин гурӯҳ дохил мешавад.

Дар анҷоми ҳамоиш ба бархе аз ҳозирин дипломҳои дараҷаи илмӣ ва шаҳодатномаи унвони илмӣ тақдим гардид.

АМИТ «Ховар»

ФАЪОЛИЯТ

Забонҳои хориҷӣ меомӯзанд

Дар замони муосир дар баробари омӯзиши забони модарӣ, мебояд ба омӯхтани забонҳои хориҷӣ низ талош намуд. Ба ин хотир, дар кӯдакистони №128-и ноҳияи Фирдавӣ, тибқи иттилои масъулин, ба тарбиятгирандагон ҳафтае 3 маротиба забони англисӣ ва 2 маротиба вобаста ба синну сол забони русӣ омӯзонда мешавад. Машғулиятҳо аз рӯйи тартиби муайян ва барномаи таълими

«Рангинкамон» ба роҳ монда шуда, хурдтаракон тавассути аёнӣҳо ва бозиҳои шавқовар дарқорҳои азҳуд менамоянд. Воқеан, забон воситаи муомилот ва муоширати одамон аст. Тақвият баҳшидани забонмӯзӣ дар муассисаҳои томақтабӣ иқдоми саривақтӣ бамаварид ба ҳисоб рафта, ба ин васила, ҷаҳони маънавии онҳоро боз ҳам васеъ менамояд. Мавриди зикр аст, ки дар муассисаи томақтабии №128 300 нафар дар 12 гурӯҳ ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд.

Зарнисор НИЗОМОВА,
«Омӯзгор»

Дар ДМТ таҳти унвони «Нақши Конституция дар рушди қонунгузори соҳаҳои дигар» ҳамоиш баргузор гардид.

▶▶ КОНФЕРЕНСИЯ

Ташаккули фазои зиддикоррупсионӣ – кафили пешрафти ҷомеа

Дар Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино дар мавзӯи «Конституция – бахтномаи миллат, калиди маърифат ва ташаккули фазои зиддикоррупсионии ҷомеа» конференсияи ҷумҳуриявӣ барпо гардид. Ташаббускори баргузори ҷамъиш Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, он бо мақсади дар амал татбиқ намудани Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2023 «Дар бораи «Соли маърифати ҳуқуқӣ» эълон намудани соли 2024 ва дар сатҳи баланд таҷлил кардани ҷашни 30-юмин солгарди қабули Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор карда шуд.

Дар ҳамоиш Зариф Ализода - Ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ, намоёнҳои комилхуқуқи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намоёндогони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сулаймон Султонзода – директори Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раҳим Саидзода – вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷамолиддин Абдуллозода – вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қобилҷон Хушвахтзода – президенти АМИТ ва масъулони ниҳодҳои зикргардида, ректорон ва директорони муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, олимону устодон ва донишҷӯёни ин муассисаҳо ширкат доштанд.

Директори Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия С. Султонзода доир ба муҳимияти қабули Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва нақши ин санади тақдирсоз дар ташаккули давлати навини тоҷикон суханронӣ намуд. Бино ба ақидаи ӯ, Конституция дар бунёди давлати демократӣ ҳуқуқбунёд, дунявӣ, ягона ва дар умум, барои зиндагии орому осоиштаи имрӯзаи мо нақши таърихӣ калидӣ дорад.

Директори агентӣ изҳор дошт, ки то ин дам дар самти коҳиш додани шиддати коррупсия беш аз 20 санади давлатӣ қабул гардидааст. Дар робита ба нишондодҳои ин аснод, аз байн бурдани ҳолатҳои коррупсионӣ ва ё паст кардани шиддати он, бе риояи маърифати ҳуқуқӣ ҳеч аст. Аз ин рӯ, дар ин самт на танҳо ниҳодҳои қудратӣ, балки бояд ҳар як шаҳрванди Тоҷикистон саҳмгузор бошад. Бо вучуди ин, мутобиқи моддаи 5-и Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия» Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва дигар мақомоти давлатӣ ҳамчун субъекти мубориза бо коррупсия эътироф ва вазифадор гардидаанд, ки дар доираи салоҳияти худ бар зидди коррупсия мубориза бурда, ҷиҳати пешгирӣ ва аз байн бурдани ҷиҳатҳои зараровар дар ин самт пайвасти чораҷӯӣ намоёнд.

Ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ Зариф Ализода зикр намуд, ки мақсад аз баргузори ин ҳамоиш, пеш аз ҳама, нишон додани нақши Конституция дар таҳкими давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягона, баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон ва ташаккули фазои зиддикоррупсионӣ дар ҷомеа мебошад. Мавсуф доир

ба нақши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таҳия, қабул ва таҳкими Конституцияи изхори андеша намуд.

Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода иброз дошт, ки айни замон мубориза алайҳи коррупсия дар ҷаҳони муосир ба масъалаи фарогир табдил ёфтааст, зеро дар дунё кишваре нест, ки бо ин мушкилот рӯ ба рӯ нашавад ва баҳри решақан кардани он чораандешӣ нанамоёнд. Пешвои миллат дар мулоқотҳо бо олимону зиёвон, масъулони вазорату идораҳо, кормандони ҳифзи ҳуқуқ ва умуман, меҳнатқашони мамлакат пайвасти аз паёмдҳон нохуши коррупсия хушдор дода, онро зуҳуроти номатлуб меҳисобанд, ки ба пеш-

рафту иқтисодӣ ва зиндагии орому осоиштаи мардум ҳалал мерасонад, бунёди ҷомеаи демократиро заиф месозад ва ба рушди демократия таъсири манфӣ мерасонад. Аз таъкидҳои пайвасти Сарвари давлат чунин бармеояд, ки коррупсия дар ҷомеа ба риоя нашудани ҳуқуқҳои конститусионӣ шаҳрвандон замина фароҳам меорад ва пояҳои ахлоқро коста месозад.

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон низ вобаста ба пешгирии ҳолатҳои коррупсионӣ қорҳои зиёдеро анҷом додааст. Баргузор кардани вохӯриву семинарҳо, суҳбатҳо бо намоёндогони мақомоти ҳифзи ҳуқуқу тартибот ва ғайра аз хамин ҷумлаанд. Бахшида ба 30-солагии Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Соли маърифати ҳуқуқӣ бо ташаббуси Вазорати маориф ва илми ҷумҳурий озмуни ҷумҳуриявӣ «Маърифати ҳуқуқӣ – ойини худшиносӣ» миёни хонандагони синфҳои 8 – 11 баргузор гардид.

Дар ҳамоиш, ҳамчунин, муовини якуми директори Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон Барот Расули дар мавзӯи «Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон – таҷассумгари арзишҳои ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд» суханронӣ кард. Вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҷамолиддин Абдуллозода, президенти АМИТ Қобилҷон Хушвахтзода низ андешаҳои хешро доир ба мавзӯи матраҳгардида иброз доштанд.

Дар ҷамъбасти чорабинӣ барои саҳми арзанда доштан дар татбиқи сиёсати зиддикоррупсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон як гурӯҳ фаъолон бо медали Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон – «Барои ҳамкорӣ» қадрдонӣ шуданд. Барномаи фарҳангии идона ҳамоишро рангин намуд.

Ҳотами ХОМИД,
«Омӯзгор»

Муносибати босалоҳият дар шароити бисёрзабонӣ

28-уми октябри соли равон дар Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Конференсияи VIII байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Таҳсилоти фарогир: муносибати босалоҳият дар шароити бисёрзабонӣ ва гуногунфарҳангӣ» баргузор гардид. Дар конфронси мазкур Шодӣ Сафаров – президенти Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, И. Каримова – ноиб президенти Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, Х. Худойкулов – профессори кафедраи педагогика ва психологияи умумии Донишгоҳи миллии Ўзбекистон ба номи М. Улуғбек, Азим Байзоев – сармутахассиси Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва дигарон доир ба муносибати фарогир дар раванди таълим суханронӣ намуданд. Инчунин, дар давоми чорабинӣ ба фаъолони соҳа ифтихорнома ва сипосномаҳо супорида шуд.

Ирода ТИЛАБОВА,
«Омӯзгор»

▶▶ ЗАБОНОМЎЗӢ

Муҳовараи мухтасари забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ

(Барои омӯзгорону хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11), устодону донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи махсус, олии касбӣ ва кормандони соҳаи маориф ва илм)

Тоҷикӣ	Русӣ	Англисӣ	Ово-навишт
МУБОДИЛАИ АСЪОР - ОБМЕН ВОЛЮТ - CURRENCY EXCHANGE			
Ман мехоҳам ин расидро нақд кунам.	Я бы хотел обналчить этот чек	I would like to cash this cheque	[aɪ wəd laɪk tu: kæʃ ðɪs tʃɛk]
Метавонед ба ин расид имзо гузored?	Не могли бы Вы, пожалуйста, поставить подпись на	Could you please sign this cheque?	[kɒd ju: pli:z saɪn ðɪs tʃɛk]
Бо кадом намуд асър пулҳоятонро диҳам?	Какими купюрами Вам выдать деньги?	How do you want your money?	[haʊ du: ju: wɒnt jə: 'mʌni]
Мехостам суратҳисоби амонатӣ кушоям.	Я бы хотел открыть сберегательный счет.	I would like to open a savings account.	[aɪ wəd laɪk tu: 'əʊpən ə 'seɪvɪŋz ə 'kaʊnt]
Метавонед ин пулро иваз намоед?	Не могли бы Вы, разменять эту банкноту?	Could you change this note?	[kɒd ju: tʃeɪndʒ ðɪs nəʊt]
Шумо мехоҳед маблағатонро бо пулҳои калон ё пулҳои хурд гиред?	Вы бы хотели получить деньги крупными или мелкими купюрами?	Would you prefer your money in large or small notes?	[wəd ju: pri: 'fɜ: jə: 'mʌni ɪn la:dʒ ə: smɔ:l nəʊts]
Нуктаи наздиктарини мубодилаи арз дар кучо ҷойгир аст?	Где находится ближайший обменный пункт?	Where is the closest exchange office?	[weəɪz ðə 'kleɪstɪks 'tʃeɪndʒ 'ɒfɪs]
Оё асърори хориҷиро дар ин ҷо иваз кардан мумкин аст?	Можно ли здесь обменять иностранную валюту?	Do you exchange foreign currency here?	[du: ju: ɪks 'tʃeɪndʒ 'fɔ:rn 'klæŋsɪ hɪə]
Бале, мумкин.	Да	Yes, we do.	[jes, wi: du:]
Подоши хизмат чӣ қадар?	Каков размер комиссионных?	How much is the commission?	[haʊ mʌʃ ɪz ðə kə'mɪʃn?]
Шумо фунт стерлинго/доллари ИМА - ро иваз мекунад?	Меняете ли вы здесь фунты стерлингов/американские доллары?	Do you change pound Sterling/US Dollar here?	[du: ju: tʃeɪndʒ paʊnd 'stɜ:lɪŋ/ ju: 'es 'dɒlə hɪə]
Чӣ қадар маблағро хоҳиши иваз кардан доред?	Сколько Вы желали бы обменять?	How much would you like to exchange?	[haʊ mʌʃ wəd ju: laɪk tu: ɪks 'tʃeɪndʒ]
Як фунт стерлинг / доллари амрикоӣ бо пули миллий чӣ қадар арзиш дорад?	Сколько стоит один фунт стерлингов/американский доллар?	How much is one-pound Sterling/US Dollar in local currency?	[haʊ mʌʃ ɪz wʌn-paʊnd 'stɜ:lɪŋ/ ju: 'es 'dɒləɪn 'lɒkəl 'klæŋsɪ]
Мумкин аст, шиносномаатонро бинам.	Могу ли я посмотреть ваш паспорт, пожалуйста?	May I see your passport, please?	[meɪ aɪ si: jə: 'pɑ:spɔ:t, pli:z]
Оё Шумо боз ягон ҳуҷҷати дигари тасдиқкунандаи шахсият доред?	Есть ли у Вас какие-либо другие удостоверяющие личность документы?	Do you have any other identification paper?	[du: ju: hæv 'eni 'ʌðər aɪ, dɛntɪfɪ 'keɪʃn 'peɪpə]
Мумкин аст корти бонкӣ ва шиносномаатонро бинам.	Могу я посмотреть Вашу банковскую карту и паспорт, пожалуйста?	May I see your bank card and your passport please?	[meɪ aɪ si: jə: bæŋk kɑ:d ænd jə: 'pɑ:spɔ:t pli:z]
ОСОРХОНА – МУЗЕЙ - MUSEUM			
Осорхона дар кучо ҷойгир аст?	Где находится музей?	Где находится музей?	[weəɪz ðə mju: 'zi:əm]
Оё осорхона имрӯз фаъолият мекунад?	Музей работает сегодня?	Is the museum open today?	[ɪz ðə mju: 'zi:əm 'əʊpən tə'deɪ]

(Давом дорад)

БАХТНОМАИ МИЛЛАТ

Кафолатбахши ҳуқуқу озодиҳои инсон

6 ноябр шаҳрвандони Тоҷикистон чашни фархундаю хучаста – Рӯзи Конституцияро бо фараху шодӣ таҷлил мекунанд. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар яке аз Паёми Табрикиашон ба муносибати Рӯзи Конституция, қабули ин ҳуҷҷати муҳимму сарнавиштсозро яке аз дастовардҳои бузурги Истиқлоли давлатӣ арзёбӣ карда, ба он ҳамчун танзимкунандаи тамоми масъалаҳои ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоиву фарҳангӣ баҳои баланд додаанд: «Қабули Конституция дар таърихи навини кишвари мо аз ҷумлаи рӯйдодҳои муҳимтарини сиёсӣ мебошад, ки арзиш ва аҳамияти он бо гузашти замон бештар мегардад».

Пеш аз ҳама, аҳамият ва бузургии ин санади муҳими таърихӣ аз он иборат аст, ки он бори нахуст аз ҷониби ҳуди халқ, бо роҳи озодона ва майлу иродаи шаҳрвандони мамлакат қабул шудааст.

Лозим ба ёдоварист, ки таҳияи Конституция бо ҷалби нерӯҳои ақлонӣ, бо назардошти манфиатҳои олии миллату анъанаҳои пурғановати таърихиву фарҳангии миллати тоҷик дар самти бунёди ҷомеаи демократӣ сурат гирифта буд.

Мардуми тоҷик тибқи Конституцияи кишвар худро қисми ҷудонашавандаи ҷомеаи ҷаҳон шинохта, садоқатмандии хешро ба арзишҳои ҳуқуқи башар эълон доштаанд.

Бо қабули Конституция халқи Тоҷикистон дар айёми ниҳоят ҳассоси таърихӣ бори дигар исбот кард, ки ҳеҷ гуна душвории мушкилот, аз ҷумла,

чанги даҳшатбори ба сари давлат ва мардуми Тоҷикистон таҳмилшуда наметавонад сокинони сулҳдӯсту созандаи кишвари моро аз роҳи ҳақиқату ростӣ, бунёди давлати муосири миллий ва ғаёлияти бунёдкорона берун созанд.

Қабули Конституция арзишмандтарин дастоварди мардум ва давлати тоҷикон дар охири асри гузашта ба шумор рафта, натиҷаи мантиқии талошҳои ҷомеаи адолатпарвар дар роҳи расидан ба марҳилаи тозаии рушду инкишофи хеш ва муаррифии кишвар ба оламиён мебошад.

Маҳз аз ҳамин хотир, қабули нахустин Конституцияи давлати соҳибистиқлоли мо, ки соли 1994 лоиҳаи он ба муҳокимаи халқ пешниҳод гардид, рӯйдоди дорон аҳамияти бузурги таърихиву сиёсӣ ба ҳисоб меравад. Аз ҷониби дигар, бо иродаи озодонаи мардуми сарбаланди кишвар қабул гардидани Конституция баёнги фарҳанг ва ҷаҳонбинии пешрафтаи

ҳуқуқи халқи тоҷик мебошад.

Аз ин рӯ, ин санади олии ҳуқуқӣ, воқеан, боиси ифтихор ва сарфарозии ҳар як шаҳрванди ватандӯсти мамлакат ва дастоварди даврони истиқлол шуморида мешавад.

Майлу иродаи қавии мардум хангоми қабули Конституцияи Роҳбарияти Давлат ва Ҳукуматро ба шоҳроҳи азияти дигаргунсозиҳои иҷтимоиву фарҳангӣ ва созандагиву бунёдкорӣ раҳнамун сохт, ки натиҷаҳои ин раванди нек ба ҳама маълуманд.

Имрӯз бо қаноатмандӣ метавон гуфт, ки ин санади сарнавиштсози таърихӣ манфиатҳои олии миллат ва давлати соҳибистиқлоламонро инъикос намуда, Тоҷикистонро ба ҷаҳони мутамаддин ҳамчун давлати соҳибистиқлол, демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ муаррифӣ кард ва ба омили муҳимтарини кафолати устувори ҳаёти сиёсӣ ҷомеа мубаддал гардид.

Дар асоси Конституция системаи

ҳифзи иҷтимоии аҳоли ба талаботи стандартҳои байналмилалӣ мутобиқ мегардад. Аз ҷумла, гузаштан ба низоми бисёрзинагии таҳсилот дар соҳаи маориф, ба системаи пешқадами тандурустӣ маҳз ба шарофати муқаррароти Конституцияи давлати соҳибистиқлоламон даст дод.

Тамоми корхое, ки дар партави Конституция ба субот расидаанд, танҳо ба хотири таҳкими пояҳои сиёсӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии давлати Тоҷикистон, фароҳам овардани шароити мусоиди зиндагӣ ва ғаёлият барои шаҳрвандон ва мустақкам намудани Ваҳдати миллии тамоми сокинони Тоҷикистон анҷом дода шудаанд.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Давлату Ҳукумат ба ҳаёту ғаёлияти ҷавонон ва таълиму тарбияи эшон диққати махсус равона гардидааст, ки ин масъала дар Конституция низ амиқ дараҷ шудааст. Масалан, мувофиқи модаи 41-и Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар кас ҳуқуқ ба таҳсил дорад ва таҳсили умумии асосӣ хатмист. Ҷавонон ҳуқуқ доранд, ки ба тариқи роӣгон аз таҳсили умумӣ, миёна, миёнаи касбӣ ва олии касбӣ истифода кунанд.

Бо боварии қомил метавонем гуфт, ки минбаъд низ иродаи шикастнапазири халқамон моро дар роҳи расидан ба ҳадафи созандаи стратегӣ раҳнамун сохта, меҳру муҳаббати ҳар як сокини мамлакатро ба ин санаи тақдирсоз ва тавассути он ба Ватану ватандорӣ, худшиносии миллий боз ҳам тақвият мебахшад.

Шарифхон ТИЛЛОЕВ,
рӯзноманигор

Аз қабули Конституцияи кишвар имсол 30 сол мегузарад. Ин санади олий ва сарнавиштсоз дар роҳи бунёди давлати навини тоҷикон, мавқеъ ёфтани дар миёни ҷомеаи ҷаҳонӣ, ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои шаҳрвандони мамлакат, таъмини осудагиву амонӣ ва таҳкими Ваҳдати миллий нақши асосӣ дорад.

Қабули Конституция дар баробари Истиқлоли давлатӣ ва Ваҳдати миллий муҳимтарин дастоварди миллат, асоситарин рӯйдоди асри гузашта ҳисоб меёбад ва он худ ҷамъбасти натиҷаи тамоми саъю талошҳои миллати тоҷик, дар ростии расидан ба давранави инкишофи таҳаввул, арзёбӣ мегардад.

Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсули интиҳоби халқи тамаддунпарвари тоҷик дар мавриди бунёди давлати демокративу ҳуқуқбунёд ва рамзи хиради волои тоҷикон дар ҷодаи расидан ба армонҳои чандинасраи худ мебошад. Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни як суханро-

Муттаҳид, мақомоти Созмони амниятӣ ҳамкориҳои Аврупо ҳамҷониба ҳамкорӣ карда, барои ба талаботи байналхалқии ҳуқуқи озодиҳои шахс мувофиқат гардонидани қонунгузориҳои миллий ба қарор шурӯъ намуд. Қабули Конституцияи ҷумҳурий ва дар асоси он таъсис додани системаи самарабахши ҳуқуқи ҳокимияти давлатӣ дар ин самт марҳилаи муҳимтарин мегардад».

Зарурати қабули Конституцияи навро на танҳо соҳибхитириву гуногунандешӣ, ҳуқуқи озодиҳои инсонро шаҳрванд, дигаргун кардани соҳти давлатдорӣ, балки тамоюлоти қомилан нави инкишофи ҳаёти ҷамъиятиву сиёсӣ мамлакат тақозо менамуд. Аз ҷониби дигар, танҳо қабули қонуни нави асосии мамлакат заминаи ҳуқуқиву маънавӣ муҳайё месохт, то Тоҷикистон ҳамчун давлати мустақил дар арсаи байналмилалӣ расман шинохта шавад, муносибати тарафайн ва ҳамкорӣҳои мутақобилаи му-

каб ва ҳар лаҳза тағйирёбанда ҳар чӣ зудтар қабул намудани ин ҳуҷҷатро талаб менамуд. Дар ҷараёни таҳия ва муҳокимаи Конституцияи мамлакат мардуми Тоҷикистон ба гурӯҳи қарорӣ фикру пешниҳодҳои зиёдеро манзур сохт. Тамоми тақлифу пешниҳод ва конституцияи давлатҳои мутамаддини ҷаҳон аз ҷониби гурӯҳи қарорӣ мавриди омӯзиш қарор ёфт ва таҷрибаи мусбати онҳо дар самти қонунгузориҳои истифода гардид. Қобили тазаккур аст, ки аслан, бо дарназардошти мулоҳизаву тақлифҳои муфиди мардуми тоҷик таҳияи Конституцияи мамлакат мӯяссар гардид, ба иборати дигар, муаллифи асосии Конституцияи маҳз халқ буд, аз ин ҷиҳат, қабули Конституцияи дастоварди бузурги миллий ҳисобида мешавад.

Бо мақсади пешгирии ҳар гуна худсарихо оид ба ворид кардани тағйиру иловаҳо ба ин санади Роҳбарии давлат пешниҳод намуданд, ки минбаъд Консти-

Пойдевори кишвари ҳуқуқбунёд

нии худ баҳшида ба Рӯзи Конституция иброд дошанд: «Дар таърихи наҷандон тӯлонии истиқлолияти роҳи эъмори давлати демокративу ҳуқуқбунёд ва ягонаву дунявиро дар сатҳи қонуни олии мамлакат интиҳоб намудани халқи тамаддунсози тоҷик нишонаи барҷастаи хирад ва суннатҳои таҳаммулгарои он мебошад».

Конституцияи маҳсули андешаи миллий ва арзишҳои бунёдии халқи кишвар мебошад, зеро ин санади сарнавиштсоз маҳз ба шарофати андешаву хувияти миллий, таҳаммулгароӣ ва часорату матонати сиёсӣ мардуми дорон маърифати баланди ҳуқуқӣ қабул гардида, барои устувориҳои пояҳои давлати мустақил мусоидат намуд.»

Роҳбари давлат зарурати қабули қонуни асосии кишварро, пеш аз ҳама, ба ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон рабт медиҳад. Дар робита бо ин, моҳи июни соли 1993 Сарвари мамлакат дар изҳороти худ дар Конфронси умумиҷаҳонӣ оид ба ҳуқуқи инсон роҷеъ ба талошу кӯшишҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавриди риояи принсипи меъёрҳои асноди асосии Муоҳидаи Хелсинки, аз ҷумла, Баёниияи Парижро барои Аврупои нав ёдрас шуда, таъкид намуда буданд: «Ҳуқуқати мамлакат бо Созмони Миллали

фид бо кишварҳои мутамаддини дунё роҳандозӣ гардад. Эҷоди давлати ҳуқуқбунёд ва демократӣ, қомилан тағйир додани соҳтори иқтисодӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии ҷамъиятро талаб мекард ва ҳар як унсур ин соҳаҳо, ки табиатан асоси бунёди давлату давлатдориро устувор мегардонад, бояд дар матни Конституцияи давлат сабт мегардид. Бе қабули Конституция дар заминаи он муайян намудани сиёсати ҳуқуқи кишвар, барқарор намудани соҳторҳои фалачшудаи давлатӣ пешравии ҷамъиятро таъмин ва душвории иқтисодиву иҷтимоиро бартараф намудан номумкин буд.

Авзои босе мураккабу ҳассос ва тағйирёбандаи онвақтаи дунё дар радиҳои печидагӣҳои сиёсӣ иҷтимоӣ ва иқтисодӣ дохили кишвар, ҳатто, мавҷудияти давлати навинтиҳоби тоҷиконро зеро суол қарор дода буд ва аз ин сабаб, дар назди давлату ҷомеа вазифаи ниҳоят маъсулиятталабу сарнавиштсозро гузошт. Таҳия ва қабули Конституция ба як даврае рост омад, ки барои ҷомеаи Тоҷикистон ниҳоят вазнини ноором буд.

Гурӯҳи қорини таҳияи Конституция талош меварзид, ки ин вазифаи пуршараф, аммо душворро дар муддати кӯтоҳ анҷом диҳад, чунки вазъи мурак-

тутсия бо роҳи раъйпурсии умумихалқӣ қабул гардад.

6 ноябри соли 1994 лоиҳаи Конституция барои қабул ба раъйпурсии умумихалқӣ пешниҳод гардид ва пас аз тақмили таҳрир чун санади олии мамлакат мавриди амал қарор гирифт.

Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон шакли давлатдорӣ ҷумҳурии президентиро асос ниҳода, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба сифати Сарвари давлат ва Раиси Ҳукумат эълон намуд ва ўро ҳамчун ҳомии Конституция, қонунҳои кишвар, ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, қафили истиқлолияти миллий, ягонагӣ, тамомияти арзӣ ва пойдо-ри давлат эътироф мекунанд. Тамоми хусусиятҳои ҷумҳурии президентӣ, аз ҷумла, таъмини ҳамкориҳои босубот миёни рукни иҷроия ва қонунгузориҳои кишвар, таъсири мутаносиб миёни арқони давлат, тағйирнопазирии ҳокимият, ки қаблан аз ҷониби Сарвари давлат аз нигоҳи назариявӣ ҳаллу фасл шуда буданд, дар матни Конституцияи кишвар нақш ва мавқеи сазовор ёфтанд.

Ҷангибеки УЛФАТШОҶ,
«Омӯзгор»

ТАВАЧЧУХ

Обуна ба ҳафтаномаи «Омӯзгор» барои соли 2025

Агар хоҳед, ки дар соли 2025 аз навоварихон соҳаи маориф ва илм огоҳ бошед, амру фармоиш ва дастурҳои вазири маориф ва илм ва асноди соҳаро сари вақт дастрас намоед, аз таҷрибаи судманди ҳамкасбон огоҳ гардед, таҷриба, андеша ва дархости худро пешниҳод карда тавонед, аз эҷоди бадеии ҳампешагон огоҳ бошед, ҷолибтарин нигоштаҳои оид ба умдатарин масоили рӯз мутолиа кунед ва сатҳи донишу маҳорату малакаи худро пайваста боло бардоред, ба нашрияти дӯстдоштаи худ – «Омӯзгор» обуна шавед.

**Нархи обуна барои як сол бо иловаи хидмати
почта – 184 сомонӣю 93 дирам**

СУРАТҲИСОБИ МО

КВД БА ТҶ «Амонатбанк» РМБ 350101626
с/ҳ 20202972200817101000 РМА 010009400
ҳ/м 20402972316264 Ба «Омӯзгор»

ЗИКРИ ХАЙР

Ёд дарам, рӯзҳои вазнани зимистони соли 1993 Гулподшо барои интиқоли варзишгарон ба вилояти Ўши Қирғизистон охири пасандози худро сарф кард ва ҳамон сол аввалин медали ғолибдорӣ дар Истиқлолро ба Хоруғ овард.

Соли 1994 ману журналисти маъруф, устод Қурбониддин Аламшо тавассути нашрияти хурди «Помир» дукони тичоратӣ кушодем. Аз шаҳри Ўши Чумҳурии Қирғизистон бо дастгирии собиқ муовини Раиси Шурои Олии Чумҳурии Тоҷикистон кумаки башарӣ овардем. Қорвони башарии мо то шаҳри Хоруғ тамои шуд. Камтар орду равғанро ба шаҳри Хоруғ расондем. Борро дар анбори Кумитаи хизматҳои вилоят фурувардем. Дар кӯча Гулподшоро дучор омадем. Ҳамон лаҳза қаровули кумитаи хизматҳои тарсу харос гуфт:

- Бародарон, ман бори шуморо ҳифз карда наметавонам. Шаҳр аз гурезаҳо лабрес аст. Гулподшо хандида гуфт, ки то рӯз посбонӣ мекунам.

Мо аввал ин сухани Гулподшоро шухӣ фаҳмидем. Вале фаврӣ баъди чанд дақиқа 5 нафар чавон, варзишгар, шогирди Гулподшо расида омаданд. Онҳо борро қабул карданд. Субҳ барвақт бо устод Қурбониддин барои пардохти музди хидмати посбонон машварат намудем.

- Дар анбор 10 чувор орд, 50 кило руган боқӣ мондааст. Кири ба ноҳия фирисотдан надорад, бехтараш ба мактаби варзишии наврасони Гулподшо тақдир кунем.

Аз тасмири мо Гулподшо ба ҳайрат афтада гуфт, ки фақат ду чувор ордро барои шогирдон мегирад. Вале мо борро пурра ба ӯ таслим кардем.

Пас аз се сол Гулподшо дар як маъракаи оммавӣ гуфт, ки нашрияти «Помир» ва нашрияти «Фарҳанги Бадахшон» бо 10 чувор орду 50 кило руган 5 қаҳрамони варзишро аз ғурӯнагӣ наҷот доданд.

Ман хикмати Конфутсийро «Бештар ва аксар вақт шахси пурукуват, боакл, бомаҳорат, часуру тез, чаккон пируз намешавад»-ро аз Гулподшо шунидам. Дар гуштии маҳз ин усул, ин фалсафа муҳим аст. Инро боре дар як сухбат қаҳрамони пахлавон Саймуъмин Раҳимов гуфта буд.

Дар дидори навбатӣ дар Душанбе 5 сол пеш дучор омадем. Омӯзгори соҳибмаърифат Гулподшо бе далел сухбат на-

Вопасин ҳалуки Гулподшо

мекард. Дар охири дидор ба Гулподшо дар сайру гашти хиёбони Парчами миллии гуфт:

- Варзиш ҳунари тарбияи ҷисм, руҳ, қосиди сулҳу ва рафоқат аст. Ман ифтихор дарам, дар 40 соли фаъолияти варзишӣ 24 бор зери ин Парчам ҷо гирифтаам. Мо боз аз он ифтихор дорем, ки гӯштини ва чавғони рӯйи алаф моли мост. Пахлавонони асотири Рим ва Юнони қадим Геракл, Геркулес, Амитей, пахлавонони афсонавии Ориёнаҷод Зол, Рустами Да-стон, Сухроб, Амирхамза ба наврасон шавки варзишро ташаккул медиҳанд.

Бори охири, 29 октябри соли 2009 ба чемпионати ҷаҳон байни собикадорони намуди самбо роҳхат гирифт. Гулподшо Хайлобеков, мудири мактаби варзишии бачагону наврасони шаҳри Хоруғ, ягона варзишгаре буд, ки Тоҷикистонро дар ин мусобикаи ҷаҳонӣ муаррифӣ мекард. Барои ҳифзи шарафи Чумҳурии Тоҷикистон камари нағну нумус ба-ст. Собик раиси ВМКБ, имруз муовини раиси Маҷлиси намояндагонӣ Маҷлиси Олии Чумҳурии Тоҷикистон Қодир Қосим дар ин бора чунин ёдрас шуд:

- Ба таҷлили ҷашни Иҷлосияи 16-уми Шурои Олий омодагӣ медишем. Субҳи барвақт дар қабулгоҳи мудири мактаби варзишии бачагону наврасони шаҳри Хоруғ пахлавони овозадор Гулподшо Хайлобеков омада буд. Ӯ ба ман чун собик варзишгар ҳаққи устодӣ низ дошт, ҳамзамон, ба ҳайси котиби дуҷуми комитети комсомоли вилоят қаҳрамони доимӣ доштем. Борҳо Гулподшо аз ҳисоби комсомол дар мусобикаҳои байналмилалӣ ширкат мебарид ва ба ҳазинаи шӯҳрати варзишии вилоят медалҳои тилло, нуқра ва биринҷӣ ворид мекард.

- Ҳа пахлавон, кучое боз нияти сафар дорӣ? - бо шухӣ пурсидам.

- Раис, ба мусобикаи ҷаҳонӣ дар шаҳри Каунас роҳхат гирифтаам. Ба Кумитаи кор бо ҷавонон, варзиш ва сайёҳӣ занг зада, ширкатамро бозпас гирифтаам. Вазъи молиявӣ муътадил нест. Онҳо тавсия доданд, ки бо шумо машварат кунам.

- Машварат ҳамин, ки бору чомаи варзишиатро ғундор. Алҳол болобаландии Парчами миллии мо галабаи варзишӣ не, пирузии сиёсӣ аст.

Гулподшо аз ин мусобика бо медали нуқра омад. Ин пирузии ӯ гӯштини тоҷиро таҳриқ дод.

Соли 1967 ба ҳайси варзишгари наврас ба техникҳои тарбияи ҷисмонии шаҳри Душанбе дохил шуда, баъди хатми он ба шаҳри Хоруғ баргашт. Нахустин омӯзгор, мураббии гӯштини тарзи озодаи мактаби варзишии наврасони шаҳри Хоруғ таъйин шуд. Беш аз 90 сол дар Наврӯзӣ, Иди Ғалаба, 6 ноябр, 1 май, 9 май ва нисоят 9 сентябр дар шаҳри Хоруғ ва деҳаи Медонаки Поршинева мусобикаи гӯштини миллии доир мешавад. Дар ин мусобикаҳо аз тамоми гӯшаю қанорҳои кишвар варзишгарони номӣ меоманданд. Аз ҷумла, қаҳрамони Саймуъмин Раҳимов, Азалшо Олимов, Сулаймон Давлатов, Маҳмуд Абдуллоев, Бачабеков, Хушқадам Хусравов ширкаткундагон ва доварони ифтихори ин мусобикот буданд. Ин мусобикаи ғайрирасмӣ бо муқофотҳои молӣ қадр мешуд. Аз соли 1968 то соли 1991 Гулподшо дар 23 сол аз ин майдони мусобикот мағлуб набаромад. Ҳамзамон, аз соли 1970 то 2009 7 қарат қаҳрамони Тоҷикистон оид ба гӯштини миллии, 6 қарат қаҳрамони намуди самбо ва ду қарат барандаи медали нуқраи мусобикоти ҷаҳон буд.

Гулподшон қосиди сулҳу бо ибори имруза, сафири сулҳ буд. Бо иқдоми ӯ аз соли 1989 то сол 2009 дар шаҳри вилоятҳои собик Қўлоб, Хатлон, Сугд, Ўш, Оренбург, Тошкент, Алмаато мусобикаҳои дӯстонаи варзишӣ доир шудааст. Пахлавони шухратёр нахустин маротиба бо ҳайати варзишгарони ВМКБ соли 1989 аз тариқи роҳи пёдагарди Зиғар-Шохон-Девдара-Қўлоб ба Хатлон расида, ба қорвони «Варзишгарони сулҳ» пайваст шуданд.

Барои хидматҳои шоён ӯ баландтарин унвонҳои варзиширо дар даврони Истиқлоли давлатии Тоҷикистон, аз ҷумла, соли 1994 унвони «Мураббии шоистаи Чумҳурии Тоҷикистон» ва соли 2020 «Устоди варзиши дараҷаи байналмилалӣ»-ро сазовор гардид.

Ёди неки Гулподшо аз ёдҳо зудуда нахоҳад шуд!

Наҷмиддин ШОҲИНБОД,
узви Иттифоқи нависандагони
Тоҷикистон

ЭЪЛОН

Ба таваҷҷуҳи қорхона ва ширкатҳои ношири ватанӣ расонида мешавад, ки Вазорати маориф ва илми Чумҳурии Тоҷикистон ҷопа харита ва атласҳои таълимиро ба роҳ меорад.

Қорхона ва ширкатҳои ношири ватанӣ барои ҷопа харита ва атласҳои таълимӣ метавонанд ба Вазорати маориф ва илми Чумҳурии Тоҷикистон (суроға: шаҳри Душанбе, кӯчаи Нисор Муҳаммад, 13 а, телефон: 225-83-20) муроҷиат намоянд.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Шаҳодатномаи гӯшудаи АТА №1719591, ки онро соли 2024 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №65-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Ибраимова Зулфия додааст, эътибор надорад.

QR - коди сомонан
расмии нашрияи
«Омӯзгор»

Навбатдори шумора
Ш. Раҷабзод